

Washington árnyékában

2003. február 4. 14:56

Keresztes Lajos

A felső utasításokhoz szokott magyar külpolitikai vezetés most, hogy a számunkra legfontosabb fővárosokból egymásnak is ellentmondó jelzések, kívánságok érkeznek, a saját érdekek iránytűje hiányában eltévedni látszik a nagyhatalmi játszmák dzsungelében.

A kereskedelmi televíziók szintjére züllesztett M1 hétfői Napkelte című műsorában Kovács László külügyminiszter töprengett hangosan mindarról, ami egy szocialista politikus lelkét nyomja, többek között a nyolcak nyilatkozatáról. Mint főállású pártelnöknek, döntően a belpolitika kötötte le a figyelmét, de szóba kerültek az elmúlt hét hatalmas külpolitikai sikerei is, mint például a nyolcak felhívása. Jelzésértékű, hogy amikor Kovács az Irak lefegyverzését szorgalmazó felhíváshoz történő budapesti csatlakozásról beszélt, az aláírás melletti egyetlen érvként a brit és spanyol miniszterelnök esetleges neheztelésére hivatkozott. Még véletlenül sem említette, hogy hol vannak az ügyben a magyar érdekek, vagy milyen külpolitikai koncepció áll csatlakozásunk mögött.

Mostanság sok porcelánt törtek össze a magukat szakértőnek képzelő elefántok a diplomáciában. Ezért nevezte az FDP tiszteletbeli elnöke, a volt német külügyminiszter, Hans-Dietrich Genscher súlyos hibának a nyilatkozatot, míg Elmar Brok, a strasbourg-i Európa Parlament külügyi bizottságának elnöke egyenesen a „vazallusok versengéséről” beszélt. Hiszen ezzel a „felhívással” az aláírók az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikáját tették hosszú időre zárójelbe. Nem véletlen, hogy az Unió soros elnökségét ellátó Görögország szükségesnek tartotta egy rendkívüli EU csúcstalálkozó Irak ügyében. Európa csak akkor léphet ki Washington árnyékából, ha képes világosan megfogalmazni érdekeit, és azokat egységesen képviselni. Addig, amíg ez nem történik meg, pusztán azon marakodhatnak egymás között, hogy kit tartanak méltónak a tengeren túlra, hogy egyes akciókban együtt dübörögjön az Egyesült Államokkal.

A felhívás kapcsán fel lehetne vetni azt is: most miért nem okoz problémát a kormánynak, hogy immár sokadszor egy platformon tartózkodik azzal a Silvio Berlusconi-val, akitől egy haladó politikusnak és értelmiséginek még ellenzékben illett minimum viszolyogni. Várjuk ebben a kérdésben is a hivatásos morális tekintélynek számító, **Eörsi István** útmutató megnyilatkozásait.

A kóros aláírhatnék első jeleit felmutató kormánynak sikerült összerúgni a patkót Magyarország legfontosabb gazdasági és kereskedelmi partnerével, Németországgal. A 2001-es évben az összesen 71,5 milliárd eurós magyar külkereskedelem 30 százalékát a németekkel bonyolítottuk le. Itt utalnunk kell azokra a felhördülésekre, melyek az Orbán-kormány Berlintől eltérő felfogását kritizálták a Benes-dekrétumok kapcsán. A tavalyi év elején még egy ilyen valóban magyar húsba vágó ügyben sem volt megengedett a német kapcsolat veszélyeztetése. Azóta természetesen nagyot változott a világ: nem utolsó sorban a német „elvtársak” pénzén és kampánytanácsainak köszönhetően már ismét a szakértelem tombol a magyar külpolitikában. Mindenesre már Berlinben is megjegyyezhetik Pozsgay Imre keserű mondásának igazát, miszerint „A hála nem politikai kategória”.

Magyarország alapvető dilemmája, hogy gazdaságilag és politikailag elsődlegesen a német érdekszféra részét képezzük, míg katonai és biztonságpolitikai értelemben továbbra is tagadhatatlan Washington dominanciája. Éppen abban áll diplomácia művészete, hogyan lehet az egymástól gyakran eltérő nagyhatalmi érdekek közepette is képviselni és megjeleníteni a saját érdekeket. Ugyanakkor az idomuláshoz, felső utasításokhoz szokott magyar külpolitikai vezetés most, hogy a számunkra legfontosabb fővárosokból egymásnak is ellentmondó jelzések, kívánságok érkeznek, a saját érdekek iránytűje hiányában eltévedni látszik a nagyhatalmi játszmák dzsungelében.

Kapcsolódó cikkek

- **[A miniszterelnök garantálja a lakosság biztonságát](#)**